

راهنمای تحصیلی دانشجویان دکتری

مقدمه:

جهت رعایت آیین نامه و مقررات آموزشی دوره دکتری و همچنین آشنایی دانشجویان با مراحل آموزشی و پژوهشی این دوره، در این نوشتار ضمن معرفی کلی دوره به طور تفصیلی به مراحل و روند تدوین رساله پرداخته می شود. و در پایان جدول زمانبندی دوره با توجه به آیین نامه آموزشی ارائه می گردد.

انتظار می رود که دانشجویان محترم با مطالعه کامل این مطالب و رعایت آن در مراحل مختلف با موفقیت در مدت مجاز تحصیل، از دانشگاه فارغ التحصیل گردند.

معرفی کلی دوره دکتری:

دوره دکتری بالاترین دوره تحصیلی آموزش عالی است که به اعطای مدرک تحصیلی می انجامد و رسالت آن تربیت افرادی است که با احاطه یافتن به آثار علمی در یک زمینه خاص و آشنا شدن با روش های پیشرفته تحقیق و دستیابی به جدیدترین مبانی آموزش و پژوهش، بتوانند با نوآوری در زمینه های علمی و تحقیقی، در رفع نیازهای کشور و گسترش مرزهای دانش موثر باشند.

دوره دکتری به دو مرحله آموزشی و پژوهشی تقسیم می شود:

- ۱) مرحله آموزشی: این مرحله از زمان پذیرفته شدن دانشجو آغاز و با قبولی در ارزیابی جامع خاتمه می یابد. در این مرحله دانشجو موظف است تعداد ۱۸ واحد درسی و همچنین به تشخیص گروه علمی حداکثر ۶ درس جبرانی را با نمره قبولی حداقل ۱۴ و میانگین کل ۱۶ بگذرانند. و در نهایت در آزمون جامع *شرکت نماید.
  - ۲) مرحله پژوهشی پس از مرحله آموزشی آغاز و با تدوین رساله و دفاع از آن پایان می یابد.
- قابل ذکر است انتخاب موضوع و تصویب آن هم زمان مرحله آموزشی می باشد ولی ثبت نام رسمی برای مرحله پژوهشی

و تدوین رساله منوط به موفقیت در ارزیابی جامع می باشد.

زمانبندی هر یک از مراحل آموزشی و پژوهشی در پایان آمده است.

* دستورالعمل آزمون جامع متعاقبا اعلام می گردد.

مراحل تهیه و تدوین رساله :

دانشجویا توجه به ماده ۶ آیین نامه آموزشی موظف است در مرحله پژوهشی ، در یک زمینه مربوط به رشته تحصیلی خود، زیر

نظر استادان راهنما و مشاور ، به تحقیق و تتبع پردازد. لذا تدوین رساله دارای مراحل متعدد می باشد که در طی چند نیمسال به

طول می انجامد:

مرحله اول : تصویب موضوع رساله

مرحله دوم : تصویب طرح تفصیلی رساله

مرحله سوم : نگارش رساله

مرحله چهارم : دفاع از رساله

مرحله اول : تصویب موضوع رساله

اقدامات لازم جهت تصویب موضوع:

(۱) پیشنهاد موضوع رساله و استادان راهنما و مشاور با مشورت گروه علمی

(۲) بررسی تکراری نبودن موضوع رساله توسط مدیریت پژوهش

(۳) تکمیل برگ درخواست تصویب موضوع رساله با کمک استادان راهنما و مشاور

(۴) تصویب موضوع و استادان راهنما و مشاور پیشنهادی رساله در گروه علمی مربوط

(۵) تصویب موضوع و استادان راهنما و مشاور در شورای تحصیلات تکمیلی

مرحله دوم : تصویب طرح تفصیلی رساله:

بعد از تصویب موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی، دانشجو با توجه به مراحل ذیل و رعایت جدول زمانبندی ، نسبت به

تکمیل طرح تفصیلی رساله خود اقدام می نماید.

(۱) دریافت حکم استادان راهنما و مشاور از آموزش

۲) تدوین طرح تفصیلی با هماهنگی استادان راهنما و مشاور

۳) دفاع از طرح تفصیلی در گروه علمی مربوط با حضور استادان راهنما و مشاور

در این مرحله دانشجو می تواند نظرات خود را درباره تغییر عنوان رساله مطرح کند.

دانشجو پس از تصویب موضوع رساله تا زمانی که آن را به پایان نرسانده است موظف است بر اساس تقویم تحصیلی در نیمسال های بعد نیز برای آن انتخاب واحد نماید. عدم انتخاب واحد در زمان مقرر، به منزله انصراف دانشجو از تحصیل تلقی می شود.

مرحله سوم: نگارش رساله

بعد از تصویب طرح تفصیلی توسط گروه علمی، دانشجو با هدایت استادان راهنما و مشاور به جمع آوری و مطالعه منابع، فیش برداری و تجزیه و تحلیل مطالب می پردازد.

- دانشجو پس از انتخاب موضوع رساله و تأیید نهایی آن تا زمانی که آن را به پایان نرسانده است موظف است بر اساس تقویم دانشگاهی در نیمسال(های) بعد نیز برای آن ثبت نام نماید.

۱) ارزیابی سمینار

دانشجو موظف است در این مرحله با برگزاری دو یا سه جلسه سمینار، در راستای فعالیت های تحقیقاتی مربوط به رساله روند پیشرفت پژوهش و تدوین رساله را با حضور استاد راهنما و استاد مشاور برگزار نماید.

- جلسات سمینار حداکثر در هر شش ماه یک تشکیل می گردد و با حضور استاد راهنما و یکی از استادان مشاور و مدیر گروه یا نماینده او رسمیت می یابد.

۲) تنظیم و نگارش نهایی رساله

نگارش رساله بایستی به زبان فارسی و در ۴۰۰ - ۲۰۰ صفحه و مطابق شیوه نامه تنظیم و نگارش دانشگاه باقرالعلوم(ع) انجام شود.

۳) استخراج یک مقاله از رساله با تایید استاد راهنما و آماده سازی جهت چاپ در یکی از نشریات علمی - پژوهشی

۴) حضور حداقل در دو جلسه پیش دفاع یا دفاع دکتری

مرحله چهارم : دفاع از رساله

دانشجو پس از نگارش و تدوین رساله و تایپ نهایی آن مطابق شیوه نامه و قبل از برگزاری جلسه دفاع ، بایستی جلسه پیش دفاع با حضور استادان راهنما و مشاور و داوران برگزار نماید.

۱) برگزاری جلسه پیش دفاع

صدور مجوز برگزاری جلسه پیش دفاع منوط به اقدامات ذیل می باشد:

- تکمیل برگ درخواست پیش دفاع
- تأیید کیفیت و صحت مطالب رساله و قابل دفاع بودن آن توسط استادان راهنما و مشاور
- گواهی استاد راهنما مبنی بر آماده بودن مقاله مستخرج از رساله جهت چاپ در نشریه علمی - پژوهشی
- تأیید وضعیت تحصیلی دانشجو توسط آموزش
- رایحه سه نسخه از رساله (با طلق و شیرازه) به آموزش جهت ارائه به هیات داوران
- تأیید وضعیت تحصیلی دانشجو توسط آموزش
- تأیید گروه علمی مبنی بر کامل بودن رساله
- تعیین استادان داور از طرف شورای تحصیلات تکمیلی
- حضور در جلسه پیش دفاع

تذکر : جلسه پیش دفاع حداقل ۳۰ روز پس از تعیین داوران برگزار خواهد شد.

۲- جلسه دفاع نهایی از رساله

دانشجو حداقل یک ماه پس از برگزاری جلسه پیش دفاع با ارائه مدارک ذیل نسبت به دفاع از رساله اقدام نماید:

- ❖ تأیید انجام اصلاحات جلسه پیش دفاع توسط استاد راهنما و مدیر گروه
- ❖ رایحه گواهی پذیرش نهایی مقاله یا چاپ مقاله مستخرج از رساله در یکی از نشریات علمی - پژوهشی
- ❖ رایحه سه نسخه از رساله با اصلاحات انجام شده به آموزش جهت ارائه به هیات داوران
- ❖ تأیید هیات داوران جهت برگزاری جلسه دفاع
- ❖ حضور دانشجو در جلسه و دفاع از رساله در حضور هیات داوران

۳- ارزیابی رساله

ارزیابی رساله بر اساس کیفیت علمی پژوهش انجام شده، میزان نوآوری، چگونگی دفاع از یافته های پژوهشی و نحوه نگارش رساله توسط هیات داوران انجام می شود.

نتیجه ارزیابی به یکی از دو صورت زیر تعیین می گردد:

الف) قبول (با درجه عالی، بسیار خوب، خوب)   ب) غیر قابل قبول

۴- اقدامات بعد از دفاع از رساله

❖ انجام اصلاحات لازم در رساله حداکثر به مدت ۱۵ روز

❖ اخذ برگ مجوز صحافی رساله از آموزش

❖ تکثیر و صحافی رساله به تعداد لازم و با رعایت شیوه نامه

❖ ارایه برگ تحویل رساله به آموزش

قابل ذکر است فارغ التحصیلی دانشجو منوط به اقدامات بعد از دفاع و همچنین ارایه گواهی چاپ مقاله علمی - پژوهشی می باشد. و مسولیت تاخیر در به عهده دانشجو می باشد.

سایر مقررات

۱) تعداد واحد رساله برای همه رشته ها ۱۸ واحد درسی می باشد.

۲) فاصله زمان ثبت موضوع رساله تا زمان دفاع از آن نباید کمتر از یکسال باشد.

۳) کلیه حقوق مکتسب از رساله متعلق به دانشگاه است.

۴) دانشجو پس از گذراندن واحد های درسی و کسب درجه «قبول» از رساله خود، دانش آموخته دوره دکتری شناخته می شود و به دریافت درجه دکتری نایل می شود.

۵) کلیه دانشجویان موظف به دفاع از رساله خود در آخرین نیمسال تحصیلی می باشند و چنانچه دانشجو در چهار چوب سنوات مجاز تحصیلی نتواند از رساله خود دفاع و یا نمره قبولی کسب نماید، اخراج خواهد شد.

نظرات و پیشنهادات خود را به آدرس: ehsani@bou.ac.ir ارسال فرمایید.